

4 Söndagen i Advent

3 Årg. Ev. Luk. 1:39-45

I.N.J

I morse, när jag tände det fjärde adventsljuset, gick mina tankar till Maria, ”*min Herres mor*”. Utan hennes ja, hade det ju inte blivit någon jul. Därför är det som det skall, att hon möter oss så här på tröskeln till julen. Det är så lätt att förlora fokus och glömma julens innersida, för alla de yttre arrangemangen!

Självfallet är det inget fel med julklappar, julmat, juldekorationer och julmys! Men utan Jesus, blir julen bara yta och fernissa – något som stressar – något kravfyllt och jobbigt. Maria ville få oss att stanna till en stund i julbrådskan. Vi får göra som hon, bli stilla i *förundran, eftertanke och glädje!* De tre orden sammanfattar evangeliet för oss idag. Först alltså:

1. Förundran.

När vi idag möter Maria har ängeln Gabriel just lämnat henne. Han har överbringat ett häpnadsväckande budskap. Hon – lilla Maria – är utvald till världshistoriens allra störta uppdrag: Hon skall föda världens Frälsare. Gud skall bli människa! Skaparen själv skall inte bara *träda in i*, utan också *föreninga sig, med sin skapelse*. Den ”*gamle av dagar*” (Dan. 7:9) blir ett litet barn som diar vid Marias bröst. Det är det som är det förunderliga med julen: Vi firar att *Gud blir människa*, i Jesus Kristus!

Men, blir vi häpna? Maria blev det! Det står i verserna omedelbart före vårt evangelium, att hon blev *förskräckt* vid ängelns hälsning och *undrade* vad den betydde, liksom *hur det skulle kunna ske* att hon, som inte haft någon man, skulle bli mor! Ja, Maria förundrades! Men vi har svårt för det, eftersom vi ofta bara stannar vid det yttre: Ett barn bli fött i ett stall, lindas och läggs i en krubba. Änglarna sjunger och herdarna kommer på besök. Det låter gulligt, nästan som en saga! Och så tänker vi inte mer på det!

Och ändå borde vi häpna när vi förstår vad det handlar om, nämligen om vår frälsning! Så gör Gud, när han frälser – eller frigör - *från* synd, förgängelse och evig död, *till* sann mänsklighet, den vi ursprungligen var skapade till: Han kommer till oss i människogestalt, delar vårt liv, förklarar vem han är för oss, nämligen kärleken och inte den kalla allmakten - dör vår död och uppstår för att vi skall leva!

Detta ofattbart stora sammanfattas på ett så enkelt sätt i Margareta Melins psalm:

*Gud bor i ett ljus dit ingen kan nå.
Gud kan vi ej se, ej heller förstå.
Men Gud kommer hit. Han vill vara är.
Så blir han ett barn som Maria bär!*

Gud kommer hit! Han vill vara här! Alltså en Gud som vill *närhet och relation*. Inte en Gud som vill vara långt borta, på distans, otillgänglig och ogripbar, utan *nära!* Som kristna tror vi på en Gud som verkar inte bara *för* sin skapelse, utan också *i* och framförallt *med* sin skapelse. Så suverän är Gud!

Naturligtvis lever människoförnuftet rövare inför krubban i Betlehem. Inte bara därför att en jungfru, utan mans medverkan, blir havande, utan också för att vi människor *behöver* frälsas – och att Gud väljer att göra detta – inte genom en majestätisk gest ifrån himmelen – utan genom att själv bli människa – och visa för oss, att han inte bara är en Gud *”som bor i ett ljus ditt ingen kan nå”*, utan en Gud som blir som oss, delar både födelse och död, ja, alla våra villkor! Det är den ultimata kärleken det, som inte stannar vid feta fraser och till intet förpliktande paroller, utan tar gestalt ibland oss och blir kött och blod!

Kunde inte Gud ha gjort på något *annat sätt*, kan vi undra? Var det verkligen nödvändigt att komma själv, att låta sig avlas *”av den helige Ande”* och födas *”av jungfrun Maria”*? Jo, det var nödvändigt. Sanningen är ju den, att Gud redan försökt *på alla sätt*, innan han själv tog det häpnadsväckande steget, att själv bli människa! Det var tvunget! Eller som någon har uttryckt det: När människan ville bli Gud, då blev Gud människa!

2. Eftertanke

Maria hade något att berätta – en erfarenhet att dela – kanske också en oro för hur allt skulle gå – för henne och för det *”välsignade barn hon bar inom sig”*, det som skulle förändra hennes liv helt och fullständigt. Därför ser vi henne skynda till sin släkting Elisabet i Juda bergsbygd.

Vad tänkte Maria på, där hon skyndar iväg till sin släkting i Juda? Det var ju lång väg att gå hela vägen dit från hemmet i Nasaret – ungefär 16 mil. Man kan ju tänka en hel del på en sådan resa. Om det var något hon hade tid till, så var det eftertanke! Och jag tror, hon behövde någon att prata med. Och en bättre själasörjare kunde nog inte den unga och oerfarna Maria få, än den äldre, i livets skola hårt provade, Elisabet.

Vad Maria tänkte på vägen där hon gick och vilka tankar hon delade med Elisabet, det upplyser oss inte evangelisten Lukas om. Och det gör han alldeles rätt i. Han är ju evangelist, inte veckotidningsjournalist. Och det förtroliga samtalet de två

kvinnorna emellan, hade ju själavårdskaraktär. Och då gäller ju tystnadsplikten!
Eller hur?

Istället för att nyfiket sätta örat mot dörren till Elisabets hem – och försöka uppsnappa något av samtalet – kunde vi kanske tänkta efter själva. Vad betyder det att Gud blev människa i Jesus Kristus – och nu menar jag inte som dogm eller trossanning betraktad – utan vad betyder det för mig, här och nu? Den eftertanken skadar inte! Nej, den är alldeles nödvändig! För vad hjälper det om Jesus föddes i Betlehem så många som tusen gånger – om du inte kan sätta det som hände där i stallet i relation till dig själv – och förstå: Jesus föddes för mig! Så nära har Gud kommit dig! Det är in i ditt liv han vill födas, i din vardag vill han ta gestalt. Och han säger det du allra bäst behöver höra, nämligen, att du inte behöver frälsa dig själv, inte ta dig i kragen, vara lyckad och redig och bygga dig en himlastege av fromhet och goda gärningar, för att komma nära Gud! Nej, säger evangeliet: Gud kommer till dig! Han vill vara här! ”*Så blir han ett barn som Maria bär!*”

3. Glädje

Den förundran som leder till eftertanke, den föder också glädje! Jag fattar ju helt plötsligt att det här handlar om mig – att *Jesus är min!* Eller annorlunda uttryckt: Det är detta som är tro! I sig själv är den inget! Men när den öppnar sig för gåvan – för Kristus och det han har gjort för oss – och griper kring och håller det – då flödar glädjen fram – precis som i evangeliet idag på 4 söndagen i Advent! Ja, så stor är glädjen, att till och med det lilla fostret Johannes – likt en annan Zlatan - ”*sparkar till*” i Elisabets moderliv!

Ja, det var värt en glädjespark, Guds människoblivande i Jesus Kristus! Kanske inte du och jag skall sparka av glädje, inte hoppa och jubla heller – vi är ju inte vana vid de uttrycken i vår kyrka! Men borde ändå inte det som är julens huvudärende – nämligen att Gud har kommit oss mänskligt nära – borde inte de fylla oss alla – med glädje – om än så stilla?

Hur är vi funtade egentligen? Vi kan känna oförställd glädje över yttre ting, som när det bli snö på julafton, för julklapparna vi ger och tar emot, för julmat och julgran, för gemenskap och mys med nära och kära – och som jag vill understryka – alls inte är fel! Men det som är anledningen till att vi firar jul – nämligen det välsignade barn som Maria burit och fött till vår frälsning – det är tycks vara svårare att glädjas över!

Så därför, kära vänner, om än det regnar på julafton, om än jag inte får en enda julklapp, om än julgröten bränns vid och min gran tappar alla barr redan på juldagens morgon – kan jag ändå vara glad! *Jag har ju Jesus!* Och har jag honom, då

har jag förlåtelse, barnskap hos Gud, livsmod, kraft, hopp och evigt liv! Kan man då annat än vara glad?

*Ära vare dig, o Gud som är stor
Att du kommer hit som vår lillebror.
Ja, du kommer hit. Du vill vara här.
Så blir du ett barn som Maria bär. Amen.*

Psalmer: 348 v 1-2, 112, 107 v 5, 1 v 5
Skummeslov 2025-12-21